

Flåttmidler til hund og katt – hva bør du vite?

Hva bør en farmasøyt kjenne til – og hva kan du gjøre?

Flått er et middedyr som har åtte ben (noen larvestadier har seks ben). I Norge finnes skogflått (*Ixodes ricinus*) som er vanlig langs kysten fra svenskegrensen i Østfold og nordover til Brønnøysund i Nordland. Tettheten av flått avtar raskt jo lenger inn i landet og jo høyere opp man beveger seg. Sykdommer som kan overføres via flått, er borreliose (*Borrelia burgdorferi*) og skogflåttencefalitt (TBE, tick-borne encephalitis). I sjeldne tilfeller kan flått overføre andre sykdommer som anaplasmose, babesiose og harepest.

Flått hos hund og katt

Det er sjelden at hunder som smittes med *B. burgdorferi* via flåttbitt, utvikler sykdom. Hunder som blir syke, kan få leddsmerter, muskelstivhet og bevegelsesproblemer. Katter blir sjeldent syke. TBE er veldig uvanlig hos hund og katt. En del dyreklinikker anbefaler å vaksinere hunder mot borreliose, særlig i områder hvor det er spesielt mye flått og særlig hunder som beveger seg mye i skog og mark. Vi har en vaksine mot borreliose markedsført i Norge (Trilyme inj). Vaksinen gir ikke beskyttelse mot å få flått, derfor anbefales det også å bruke midler forebyggende mot flått. En annen viktig årsak til bruk av flått-

midler på hund og katt er at det kan forhindre at dyrene drar med seg flått inn i huset. De fleste midlene virker derimot ikke frastøtende på flåtten, det tar litt tid etter at flåtten har bitt seg fast til effekten inntrer. Det anbefales derfor at eier plukker flått fra dyrene etter turer i skogen.

Det er også en risiko for at hunder (og katter) som er på reise, blant annet til Sør-Europa, kan få andre flåttarter på seg og få sykdommer som kan overføres av disse. Det er derfor viktig at kjæledyr behandler forebyggende mot flått ved reise.

Hvordan kan farmasøyter bidra?

- Veilede dyreeiere om hvordan de ulike preparatene skal administreres. Dette er særlig viktig for påflekkingspreparatene som skal settes rett på huden. Mange anbefaler klipping/barbering av pels for å unngå søl i pelsen og redusert effekt. I pakningsvedleggene (lenke fra preparat-omtalen i Veterinærkatalogen) finnes detaljert informasjon om administrering av de ulike preparatene.

Virkestoff og preparater

Pyretroider:

Finnes som påflekkingsvæske og som halsbånd.

- Permetrin (Exspot påflekkingsvæske, Bayvantic påflekkingsvæske (+ imidakloprid))
- Deltametrin (Scalibor halsbånd, Canishield halsbånd)
- Flumetrin (Seresto halsbånd (+ imidakloprid))

Fipronil:

Finnes som påflekkingsvæske og som spray.

- Frontline, Frontline Comp (+ (s)-metopren)

Isoksazoliner:

Disse gis systemisk som tyggetabletter, med unntak av fluralaner som også finnes som påflekkingsvæske.

- Afoksolaner (NexGard, FrontPro)
- Fluralaner (Bravecto)
- Sarolaner (Simparica)
- Lotilaner (Credelio, AdTab)

Det finnes også et par kombinasjonspreparater som har effekt mot flått hos katt, men som er så bredspektrede at de ikke bør benyttes forebyggende mot flått (Broadline, Stronghold Plus).

Påflekkingsvæsker formuleres som konsentrater og påføres en eller flere avgrensede hudområder (rett på huden) der dyret ikke får slikt seg.

Det anbefales at pelsen klippes/barberes bort for å få administrert preparatene direkte på huden, slik at den aktive substansen kan tas opp over / fordeles i huden og ikke søles i pelsen. Søl i pels vil redusere effekten av preparatene.

Halsbånd består av en matriks impregnert med legemiddel og er beregnet til å festes rundt halsen på et dyr. Legemidlet frigjøres ved diffusjon, på mekanisk vis eller ved fordampning over et definert tidsrom, avhengig av preparat. Virkestoffet fordeles over hele huden og virker altså ikke bare lokalt.

Vil du vite mer?

Veterinærinstituttet

www.vetinst.no/sykdom-og-agens/borreliose

Evidensia Norge

https://evidensia.no/kjaeledyr-husdyr/borreliose-etter-flattbitt-symptomer-og-behandling/?gclid=EAlal-QobChM14t_3pfl3gwMVVZqD-Bx3Elg-yEAYASAAEgI0zFD_BwE

Helsenorge

www.helsenorge.no/helse-og-miljo/insekter-og-skadedyr/flatt/#flatt-pa-hund-og-katt

TEKST: Marit Bangen, daglig leder, VETLIS